

VOOR DE TIENDE KEER

Ing. J. van Geneijgen

Dit is de tiende keer dat een verslag van het onderzoek op de Waiboerhoeve verschijnt in deze vorm. Het eerste verslag kwam uit in mei 1972. Tot dan toe werd er vanaf de oprichting van de Waiboerhoeve te Millingen aan de Rijn in 1961 hoofdzakelijk verslag gedaan in de serie „Nieuwe bedrijfssystemen in de landbouw” van het Proefstation voor de Akker- en Weidebouw. De Waiboerhoeve kwam in 1970 bij het nieuwe Proefstation voor de Rundveehouderij en verhuisde in mei 1973 naar Lelystad. Het doel van de Waiboerhoeve is, praktische vraagstukken op het gebied van de rundveehouderij en nieuwe vindingen en ontwikkelingen te bestuderen. Daarbij gaat het vooral om de betekenis van de resultaten voor praktische toepassing in een normaal bedrijf. Daarom wordt het onderzoek en ontwikkelingswerk ook zoveel mogelijk uitgevoerd binnen de samenhang van een normaal bedrijf en onder praktijkomstandigheden. Mede daardoor heeft het onderzoek een grote demonstratieve waarde.

Werkgroep „Onderzoek in bedrijfsverband”

Het op praktische toepassing van de resultaten gerichte onderzoek vereist overleg en samenwerking tussen de onderzoekers op de verschillende vakgebieden. De grote lijnen van het onderzoek en het onderzoekprogramma worden aangegeven en regelmatig besproken in de werkgroep „Onderzoek in bedrijfsverband”. Deze werkgroep was ten tijde van het tot stand komen van dit verslag als volgt samengesteld.

– *Proefstation voor de Rundveehouderij (PR)*

Ir. M. P. de Jong (voorzitter), ing. J. van Geneijgen (secretaris), ing. C. van Bruggen, L. Dees, ing. H. E. Harmsen, ing. A. G. Hengeveld, J. W. F. Hijink, A. R. M. Horstink, ir. P. J. M. Snijders, T. Ruiter, ing. W. J. Bruins, ir. W. Luten en drs. J. W. Seinhorst.

– *Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)*

Ing. J. A. Gels, W. J. Buitink, ing. G. Postma en ing. Tj. Westendorp.

– *Instituut voor Veeteeltkundig Onderzoek (IVO)*

Ing. J. de Rooij.

– *Consulentschap voor melkwinning, meikhygiëne en boerenkaasbereiding, afd. onderzoek (CMMB)*

Ing. J. Brouwer.

– *Landbouw-Economisch Instituut (LEI)*

Ir. G. J. Wisselink en ing. M. H. Douma (gedetacheerd bij het PR). De onderzoekverslagen van de Waiboerhoeve in deze serie komen tot stand op initiatief en onder supervisie van deze werkgroep.

Verslag van het onderzoek

In elk verslag wordt in het kort een overzicht gegeven van ervaringen met en resultaten van een aantal praktische ontwikkelingen en onderzoekprojecten. Daarbij wordt er naar gestreefd een zo groot mogelijke variatie in onderwerpen op het gehele terrein van de rundveehouderij te verkrijgen. De 10 verschenen verslagen beschrijven samen in ca. 1000 pagina's de gegevens van ruim 150 uiteenlopende onderwerpen, Het eerste verslag infor-

Eenvoudige en goedkope stal. Deze „koeienhut” kwam in het eerste verslag „Waiboerhoeve 1971” aan de orde. De vraag naar goedkope stallen is nu weer actueel!
Simple and cheap housing. This „cow stack” is mentioned in the first report, „Waiboerhoeve 1971”. Interest in cheap building is now actual again.

meerde de lezer onder meer over een gemechaniseerde hooiberg en over de voeropname en produktie van melkvee in een „koeienhut”. In dit tiende verslag komen onderwerpen als de ontwikkeling van een mestinjecteur en het drie keer per dag melken aan de orde.

In totaal waren bij de verslaggeving 48 auteurs betrokken. Daarvan waren er 24 van het PR, 16 van het IMAG, 4 van het IVO, 2 van het CMMB, 1 van het LEI en 1 van het CDI (Centraal Diergeneeskundig Instituut).

De verslagen hebben een ruime verspreiding. Ze worden toegezonden aan de ca. 2800 donateurs van het PR. Veel vakbladen refereren aan de verslagen of nemen soms hele artikelen over. Bovendien worden de resultaten van het onderzoek op de Waiboerhoeve ook op andere wijze gepubliceerd zoals in rapporten, publikaties en artikelen voor vakbladen.

De Waiboerhoeve

De Waiboerhoeve is ten behoeve van het onderzoek in bedrijfsverband verdeeld in een aantal bedrijven. Dat waren in 1981 4 bedrijven voor melkvee, 1 voor vleesvee en 1 voor centrale jongvee-opfok. Voor onderzoek op het gebied van de schapenhouderij zijn ca. 150 fokooien aanwezig.

De accommodatie wordt voortdurend aan de onderzoekwensen aangepast. Zo werd in 1975 het vierde melkveebedrijf opgezet. Begin 1982 ging het vijfde melkveebedrijf van start met een bedrijfsopzet gericht op energievraagstukken. Verder is in de loop van de tijd een grupstal gebouwd als ook een open jongveeststal en een stierenstal voor welzijns onderzoek. Voorts wordt ook de bedrijfsinrichting voortdurend aangepast. Voorbeelden daarvan zijn aanpassingen voor zomerstalvoeding, zelfvoeding en (kracht)voerdoseersystemen. De bedrijven worden zoveel mogelijk als zelfstandige eenheden geëxploiteerd. Elk bedrijf heeft een vaste arbeidsbezetting, een bepaalde oppervlakte land, eigen gebouwen, een eigen veestapel en naast loonwerk ook eigen machines.

Afgezien van het onderzoek is de exploitatie er op gericht onder de gegeven omstandigheden een zo goed mogelijk arbeidsinkomen te verkrijgen. Er wordt gestreefd naar een hoge arbeidsproductiviteit waarbij veel aandacht wordt besteed aan éénmans-systemen. Verder wordt er – voorzover de gekozen systemen dat toelaten – gewerkt met zo eenvoudig mogelijke middelen. De meeste stallen zijn bijvoorbeeld niet geïsoleerd en alle luxe is achterwege gelaten. Dat betekent evenwel niet dat het in de praktijk ook zo moet. Op de Waiboerhoeve wil men laten zien hoe het kan. Deze opzet maakt de Waiboerhoeve aantrekkelijk voor bezoekers en ook voor herhaald bezoek. Sinds de vestiging van de Waiboerhoeve in Lelystad in 1973 zijn er ruim 100.000 bezoekers geweest.